

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Félévre . . . 7 „ — „
Negyedévre . . . 3 „ 50 „
Egy óra . . . 1 „ 20 „
Egyes szám helyben 4 kr.
Vidéken 5 kr.

Százalék nem adatik.

Kiadóhivatal:

Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások
intézendők.

Szerkesztési iroda:

Budapest, nádor-utca 7. sz., I. emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.
Bérmentellen levelek csak
ismert kezekről fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek fel.
Franciaország részére pedig
egyedül: RUDOLF MOSSE-nél
Párisban, 40, Rue Notre-dame
des Victoires.

A budai királyi palota.

Ugyanazon a napon, melyen a Budavár visszafoglalásának emlékére rendezett kiállítás megnyitott, jelent meg a hírlapokban egy értesítés, mely szerint király ő felsége véglegesen elfogadni és jóváhagyni méltóztatott Ybl Miklós-nak a budavári királyi palota kibővítésére fölterjesztett terveit s a hat millió és nyolcszáz-ezer forintban kiszámított költségvetést, mely összeg tíz év alatt lesz a palota új épületeibe befektetendő.

Tehát ugyanazon időtájban, melyben eleink honfoglalásának ezredéves emlékét ünnepeleljük, ugyanaz időben, midőn a szintén a millenium emlékével kapcsolatos parlamenti palota is elkészül: olyan királyi palotánk állandó Buda ormain, mely nem csak hogy méltó lesz egy ezer év óta fennálló ország királyi székhelyéhez, de teljesen alkalmas és elég nagy is lesz arra, hogy abban Európa egyik leghatalmasabb dinasztiaja megtalálhassa a maga állandó otthonát s berendezhesse magyar udvartartását.

Eddigélé ugyanis, valahányszor a magyar nemzet felsóhajtott, hogy miért áll üresen a királyi palota Budán? az volt a felelet, hogy nem elég nagy arra, hogy abban egy királyi udvar méltóképen elhelyezkedhessen. Ezen a bajon tehát most már segítve lesz, s a fizikai okok, melyek megfosztottak bennünket eddig attól a szerencsétől, hogy ő felségét s körülötte egy magyar királyi udvart huzamosb ideig tisztelhessen hű magyar népe a maga körében, el fognak enyészni s a magyar nemzet egyik legforróbb vágya teljesedésbe megy.

Fizikai okokról szoltunk, mert olyan poli-

tikai okok többé nem képzelhetők, melyek a magyar királyt magyar népe köréből visszatartatnák.

A míg Németország apró fejedelemségekre szakadozva tengett-lengett; a míg fönnállott a német Bund s abban Ausztriáé volt a vezérszerep; a míg Ausztria hegemoniája érvényben állt s Dél-Németország rokonszenve az osztrák császárságban kereste támaszát; a míg tehát Ausztria nyugot felé misszióval birt s remélhetette, hogy ha a német birodalom egységessé válik, kedvező alakulások őt helyezik élére annak is s az osztrák császár jogára lehet őt is az uralkodó: addig meg lehetett azt a politikát — bármi kerserves volt is az reánk nézve — érteni, mely Magyarország teljes elhanyagolásával Bécsset igyekezett annak az uralkodóháznak egyedüli székhelyévé tenni, mely, mint hitték, egykor a német birodalomnak is uralkodó háza lesz. Egy olyatén birodalomnak, mely az Al-Dunától a Rajnáig terjed, Bécs meglehetősen a közepén esik vala s teljesen alkalmas lesz egy ily birodalom székhelyének.

A két évtized előtti háboru s a német császárságnak porosz hegemonia alatt történt megalakulása azonban véget vetett annak a politikának, melyet Ausztria államférfiai addig folytattak s tökéletesen megfordította azt. A német birodalom nemcsak megalakult, de meg is szilárdult és ez az alkotás nem mutat közeli mulandóságra. Pedig erre, a német birodalom összeomlására, szétszakadására kellene számítani azoknak az osztrák diplomataknak, kik az ausztriai császárság régi politikáját föl akarnák támasztani.

Ilyenek azonban, még ha volnának is, mélységesen hallgatnak s nem mutat semmi legkisebb jel arra, hogy Ausztriában valaki a né-

met birodalom enyésztere s abban az osztrák befolyás feltámasztására számítana. Sőt ha az osztrák-magyar-német szövetség komolyságában hiszünk, — pedig az évenként megújuló fejedelmi és diplomata találkozások fölkényszerítik reánk e hitet, — épen az ellenkezőt kell hinnünk: azt t. i., hogy Ausztria nem ellensége többé a német egységnek, aspirációi arra, vagy annak egy részére nincsenek s teljesen kibékült azzal a helyzettel, mely neki a kibékített Magyarországgal egyetemben nyugat helyett kelet felé jelöli meg misszióját.

De ha így áll a dolog, pedig hogy így áll, azt a Bosznia és Hercegovina felé tett lépés is kétségen kívül helyezi: akkor teljes lehetetlenség, hogy még nagyon sokáig várasson magára az az idő, a mikor majd a bécsi döntő körökben is be fogják látni, miszerint keleti politikát a nyugati határszélről üzni mégis kissé bajos; a minthogy még egy ilyen politika híján is nagyon meggondolni való, ha vajjon helyes-e, hogy egy nagy birtokkomplexum közepe a — szélén legyen.

Nincs hát benne kétség, hogy, ha csak előre nem tudható körülmények és politikai alakulások a dolgok rendes, természetes fejlődési processzusát meg nem zavarják: elismerésre és érvényre fog jutni Ausztria egyik legzseniálisabb államférfiának, Gentznek az a terve, hogy a birodalom középpontját Bécsből Budára kell áttenni.

Nem új eszme ez már az uralkodó ház körében. Hiszen a diosüült emlékeztető József nádor terjedelmes memorandumban fejtette ki testvérbátyja, I. Ferenc előtt ugyanezt, előadván, hogy Magyarország egymaga akkora, mint összes többi országai: népe nemes, vitéz, hű és művelődésre, helyes vezetés mellett, bámulatos

A „PESTI HIRLAP” TÁRCÁJA.

A Montblanc első megmászása.

(100 éves jubileum-féle.)

— „A Pesti Hírlap” eredeti tárcája. —

A kulturhistória ma már mindenre kiterjeszti figyelmét. Sok jelentéktelennek látszó dolog idővel igen nagy jelentőségre vergődik; nagyon jól van az úgy, hogy a kulturhistória azt későbbi idők részére följegyzzi. Hány esetet lehetne felsorolni, a mit megtörténte idejében figyelemre sem méltattak, később pedig nagy dolgok nőttek ki belőle, messze kiható eseményekre adták meg az első lendületet.

Igy vagyunk a hegymászással. Nem kevesebb, mint a természettudományok ujja ebredésének korszaka áll vele szoros kapcsolatban. Azzal az idővel, a mikor a mult század közepén szükségét érezték annak, hogy ne csak a szobából tekintsék és tanulmányozzák a természetet, hanem künn magában a természetben szerezzenek mind arról meggyőződést, a mit maguknak a tudósok a szoba falai közt képzeltek, — azzal kezdődött a természettudományok mívelésének modern iránya. Az a lépés pedig, a mit a mult század egyik legnagyobb tudósa, a nagy genfi természettudós Horace Benedict de Saussure, környéke hegységeinek magaslataira tenni megkísérelt, egyszersmind az első lépés volt arra, hogy a természettudományok régi mívelési módjával fölhaltak és újat kezdtek meg.

Ki a hegyekbe, a természetbe, volt a jelszó, ott, a helyszínén kell végezni a tanulmányokat, szerezni a tapasztalatokat és onnan kell ezek értékesítését is megkísérelni. A biztos alapokon nyugvó tudományos irány mellett és ezzel mintegy egyidejűleg, megkezdődött a gyakorlati irány is. Az emberiségnek, a kulturának mily nagy előnyére, mutatja az iparágak összessége, a melyre modern kulturánk épült.

A kezdetben tudományos színezetű és jelentőségű hegymászás, nemsokára általánosabb jellegű lett. Fölkarolták azt kedvelési és orvosi szempontból, mely utóbbiból, mellesleg legyen megemlítve, arra még igen nagy jövő vár. A hegymászás higiéniai jelentőségét folyton oly hatásosnak ismerik föl, hogy egyre újabb meg újabb bajok gyógyítását remélik tőle. Előre láthatólag már a közel jövőben valószínűsítjük a hegymászásról fogunk szólhatni.

Igen nagy méreteket öltött utóbbi időben a hegymászás mint sport-szenvedély, mely évről évre megköveteli és meg is kapja áldozatait emberéletben. Csak nem rég sajnálkoztunk egy nagy szenzációt keltő szerencsétlenség áldozatain. Bár mindannyiszor szánalom száll meg bennünket, midőn merész hegymászók szerencsétlen sorsáról értesülünk, de magát a hegymászás sportjának terjedését, mint a magasabb kultúra egyik fényes jelét, mindig örömmel üdvözöljük és üdvözli bizonyára mindenki, a ki annak jelentőségét kellőleg mérlegeli.

Az öreg Montblanc csucsának megmászása képezi az európai sportember óhajának netovábbját. Nagyon soknak óhaja teljesült már.

A legelső most épen száz éve. 1786. augusztus hó 8-án lépett ember legerősebb az alpok ez óriási csucsára és azzal egyszersmind Európa legkiemelkedőbb pontjára. Joggal fogják mindig e napot az emlékeztetések közé sorozhatni. Az első megmászó nemcsak kora által megbámult, hallatlan merészségű tettet követett el és az ideig a legfáradtságosabb munkát végezte, de egyuttal sikeres vállalkozása igen nevezetes fejezet a hegymászás történetében, a mely tulajdonképen ez időtől fogva kezdődik.

1740-ig a Montblancot körülövező völgyek a világtól valószínűsítve el voltak még zárva. Az ottani vidékről és a lakókról oly kalandos, veszedélyt hirdető történetek keringtek, hogy hozzá közeledni senki sem merészelt. 1741-ben nagy föltűnést keltett két angolnak, Poccocke és Windham uraknak az a vállalkozása, hogy ők a Chamounix-völgyet kívánják meglátogatni. Egy sereg jól fölfegyverezett szolgálóval, kísérelvel, minden lehető óvóeszközzel indultak utnak, éjjelenként soha sem mulasztották el az őrtüzek mellett még jó távoira őrtöket kiküldeni, a kik őket az állítólagos vademberek ellen megvédelmezzék. Ily elővigyázat mellett tartózkodtak ők néhány napig a völgyben, de tovább, mint a Mer de glace nyugati oldal-morénájáig nem hatoltak előre. A rá következő két évtizedben alig akad néhány idegen utazó, a ki még csak ezt az utat is megtenni merészelte volna.

1760-ban indult csak meg a tulajdonképeni hegymászás, a mikor ugyanis a fönt említett genfi tudós, Saussure a Montblanc ismeretlen vidékére lett figyelmes és meglátogatását elha-

módra képes, — nem vezet jóra, ha ezt az országot akarják a többiek módjára átalakítani, a józan önérdék sugalja, hogy ennek alkotmányát terjeszszék ki a többire is s a többi csoportosítsák e körül.

Akkor persze Ausztriának még voltak Németország felé kilátásai, a böles nádor tanácsa meg nem hallgattatott, sőt őt magát elneveztek „alter Ragótzky“-nak. De a kéréseketlen fejlemények meghozták a szabad alkotmányt ő felsége abszolút hatalommal kormányzott tartományainak is s az „alter Ragótzky“ javaslata részben beteljesült.

A másik rész még hátra van. De Gent tanácsa azóta már egy másik nagy államférfiban, a legnagyobban, a kit e század fölmutat, Bismarckban lelt támogatást. Ő hivatalos alakban a birodalmi központ Budára tételét csak egyszer tette ugyan szóvá, de politikájának egész iránya, minden tette arra vall, hogy meggyőződésből tette. És ez nagyon érthető. Ő előtte sem lehetne oly becses szövetséges egy olyan Ausztria, mely ráér azzal a gondolatokkal foglalkozni, hogy turbálja az ő cirkulusait. Egy keleti misziójának élő, Budáról kormányzott birodalomtól e tekintetben nem volna mit tartania.

Birodalmi központ lesz-e valamikor Budavára, ezuttal nem beszélünk erről. Egyelőre beérnök azzal is, ha Mátyás király helyreállítandó várpalotájába megnyernék állandó lakóul a dynastiát, — az osztrák miniszter urakat szíves örömet hagynók vissza Bécsnek.

A bécsi lapok jelenleg Buda visszafoglalásának 200 éves és Nagy Frigyes halálának száz éves fordulójáról cikkeznek. Az előbbire Tisza beszéde ad alkalmat, melyet a történelmi kiállítás megnyitása alkalmával mondott, és melegen emlékeznek meg azon passzusról, mely a többségében németekből álló akkori hadsereg iránt fejez ki hálás elismerést. Míg azonban ez alkalommal a bécsi lapok dicsőhymuszokat zengenek a német vitézségnek és a „német“ szabadság művének, sőt a „Tagblatt“ azt indítványozza, bár maga is habozva, hogy a német segélycsapatok dicsőítésére a Svábhgyen emlékszo b o r o t emeljünk, addig a Nagy Frigyes halálának száz éves évfordulóján irt cikkeiben egy szóval sem emlékeznek meg a magyar segélycsapatok vitézségéről, Magyarország áldozatkészségéről, melylyel épen ez uralkodó idején Mária Terézia ingadozó trónját az összeomlástól megmentették. A „Tagblatt“ különben elismeri a budai ünnep alkalmából, hogy a magyar halás, lovagias nemzet, és hogy

tározta. Többször tett kísérleteket, de nagyon magasra föl nem juthatott. Ismételt sikertelenség után lemondott tervéről, sőt annak kivihetőségén egyáltalán kételkedett. De hogy bizonyosságot szerezzen magának arról és hogy másokat a megmászásra ösztönözzön, nagy díjat tűzött ki annak, a ki a hegyet először megmászta.

Sokan próbálkoztak a nehéz feladattal, nem sikerült. Egész sorát lehetne az érdekes eseteknek felsorolni, a melyek e kísérletezés közben megtörténtek. Mellőzzük azokat, nagyon hosszúra nyulnák ismertetésünk. Elégdjünk meg azzal, hogy senki sem gondolt már arra komolyan, hogy valaha a hegy megmászása sikerüljön. Csak egyetlen egy fiatal hegymászó, az 1761-ben a Chamounix völgyben született Jacques Balmat nem nyugodott, előtte kivihetőnek látszott a feladat, nagyon sarkalta őt a díj, de talán még jobban a dicsőség. Szakadatlanul künn járt a hegyekben, nagy fáradsággal és veszélyvel eszelte ki a csucsra vezető utakat, mindig újabbakra és jobbakra talált. Hosszú idei erőlködése beteggé tette őt és ekkor ismerkedett meg dr. Paccard orvossal, a kinek elmondotta terveit, elárulta az általa legjobbnak talált utat a magas felé s megígérte, hogy felépülése után elvezeti őt az Alpok királyának legmagasabb csucsára. Paccardnak tetszett a dolog, buzdította a fiatal betegét és megegyeztek abban, hogy együtt teszik meg az utat.

Balmat meggyógyult s várta a kedvező napot, a mikor utnak indulhat. Egészsége helyreállása óta augusztus 7-ikén kedvezett legelőször az időjárás. Gyors elhatározásra bírta Paccardot

„a magyarországi németség iránt barátságos érzelmekkel viseltetünk. Trefort miniszter — írja e lap, — nemrég a középiskoláknak a német nyelv gondos tanítását ajánlotta és ma Magyarországon körülbelül mindenütt, kivéve tán a hivatalos organumokat, német kérdésre német választ lehet nyerni. A magyarosítás műve azért nem hanyatlik, sőt erőteljesen folyik.“

Mondel báró tábornagya. A N. Fr. Pr. szerint az a hír, hogy ő felsége első főhadsegéde, Mondel báró tábornagya legközelebb nyugalmobba lép, alaptalan. Mondel b. ugyan már hosszabb idő óta belegeskedik s e miatt Badenben tartózkodik, de a mint egészségi állapota megengedi, állását, mint főhadsegéd ismét elfoglalja.

A király vendége. A Pol. Corr. egy katonai hírt közöl, melyből a politikai mellékiz sem hiányzik. Ferenc József király Cambridge herceget, az angol hadsereg főparancsnokát meghívta a galicai hadgyakorlatokra s az a meghívást elfogadta. Cambridge herceg kíséretében lesznek törzskari főnöke Clive tábornok, Trotter tüzérőrnagy, Keith-Frazer ezredes bécsi katonai attaché. Az a körülmény, hogy Cambridge herceg meghívása összeesik a konzervatív Salisbury-miniszterium kormányra jutásával, bizonyára figyelembe fog részesülni. Cambridge herceg 1854-ben látogatta meg legutóbb Ferenc Józsefet esküvője alkalmával. Ez tudvalevőleg április 24-én történt s néhány nappal azelőtt, 1854. április 9-én Ausztria és a nyugali hatalmak egy jegyzőkönyv készítésében egyeztek meg az Oroszországtól követendő béke-garanciák ügyében.

Az Edelsheim-Janszki ügy.

A „Berliner Tagblatt“ a következőket írja a királyi kéziratról:

„A jó egyetértés és a béke utját megtalálni bizonyos körülmények közt igen könnyű, csak elegendő komoly akarattal kell birni hozzá. Legujabban is bebizonyította ezt amaz incidens szerencsés lefolyása, mely Magyarországon a hadsereg miatt támadt. Mit tehet egy uralkodó a felizgatott nép szenvedélyeinek lecsillapítására a nélkül, hogy a korona tekintélyeinek ártana, sőt mi több, e tekintélyt emelve, azt bebizonyította Ferenc József király, Tiszához intézett kéziratában, melynek hatása messze fölülmúlt minden várakozást. A böles Tisza jól ismerte honfirtársai vérmérsékletét, midőn uralkodójának e lépést tanácsolta. De hogy a rossz hangulat, mely egész Magyarországon terjedni kezdett, ily hirtelen átszajjon a legerősebb entuziaszmusba, ezt talán még ő sem merete remélni. De a király is, midőn elhatározta magát ez okirat aláírására, nagyon előzékenyen nyújtá előre a béke jobbát s becsületesen, világosan és érthetően félrehárította a hadsereg és alkotmány közti ellentét gyanújának meg az árnyékát is, sőt mi több, a hadsereget egyenesen felruházta az alkotmány védelmének kötelességével. A bizalom által, melyet mutatott, bizalmat ébresztett s bebizonyította, hogy ő is magának vallja Nagy Frigyes elvét, hogy: „A fejedlem országának első szolgálja.“

és délután 5 órakor kezdtek meg nehéz utjokat, teljes csendben, sőt egymástól elválva, nehogy vállalatuk sikertelensége esetében a guny tárgyává legyenek. Csak a két hegymászó nejei és egy boltos asszony (tehát 3 asszony), a hol gyomorerősítőt vásároltak, tudtak a dologról. Sokáig egyenként mentek; az Arve völgyében találkoztak, este elérték a Cote csucsot és a Bosson és Taconnay glecserek közt lévő meglehetősen védett helyen töltötték az éjjelt. Reggel 2 óra után a Taconnay glecseren keresztül és a Gouteron át a kis Mulette érkeztek. Itt eszükbe jutott, hogy messzelátójukon lenéznek a völgybe és meglepetésükre mit látnak: az asszonyok nem hallgathattak, vagy ötven ember vonult ki a faluból, élükön a vastag boltos asszonynyal és messzelátókon kukucskáltak a hegymászókra.

Dr. Paccard a mászást tovább nem bírta, hátra maradt, Balmat egyedül folytatta az utat fölfelé. Innen hadd beszélje ő maga el vállalkozásának legérdekesebb részét: „Az orvost elhagyva az utat egyedül folytattam. A mint magasabb régiókba jutottam, a mászás mindig kevesebb akadálytalán járt, csakis a lélekzés vált mindinkább nehezebbre. Tíz lépésről tíz lépésre meg kellett állnom, mint a tüdővésztesnek. Ugy éreztem magam, mintha tudom nem is volna és mellkasom üres lenne. Zsebkendőmet nyakkendő módjára raktam össze, szájam körül kötöttem, azon keresztül lélekztem és ez segített. A hideg is egyre erősebben gyötört, egy álló óráig fejemet mélyen lehajtva hordtam, hogy arcomat a csipős levegő ellen megvédjem. Ez volt utamnak egyik legfáradtságosabb része. Egyszerre

Herman Ottó orsz. képviselő Szegeden vasárnap tartott beszámoló beszédében a következőképp kommentálta a kir. kéziratot.

Mondhatom, hogy a világsajtó és a világ véleménye abban találkozik, hogy ez a kézirat szokatlan, rendkívüli, példátlan. A kormány elemei ebből merítik a dicsőítést. En azt mondom, hogy lehet ez akárhol példátlan; de magyar földön nem az! Háromszáz esztendő óta ismerjük mi ezt mindenféle kiadásban, megjelent az mindig akkor, mikor a nemzet alkotmányos élete le volt verve. Egyszer úgy hívták, hogy császári dekretum, máskor császári parancs, máskor császári pátens; alá volt írva a tényleges uralkodó által és ellenjegyeztetett valami kancellár vagy más dignitárius által — fájdalom, hogy minden korban akadt erre magyar ember.

Az a mostani kézirat is olyan, s éppen mert olyan, alakilag és lényegileg homlok-egyenest beleütközik az alkotmányosságba, a népképviseleti rendszerbe. Nincs egy szava, amely az alkotmány leg-sarkalatosabb elveibe ne ütköznék. Érzem, hogy ezt tüzetesebben is bizonyítani tartozom. Am megteszem. Az alkotmány alapján körül vannak írva a korona praerogatívái, és körül vannak írva a nemzet törvényes képviseletének jogai és kötelességei, tehát meg van határozva mindenkinek külön és mindenkinek közös hatásköre s ez szüli a korona és a népképviselet közti kölcsönösséget. Ez a kézirat, mely nem praerogatívára vonatkozik, hanem oly intézményt illet, a mely a nemzet pénzéből és véreből a képviselőlet útján áll fönn, amelyre a képviselőlet törvényes befolyása biztosítva van, merőben mellőzi a magyar nemzet törvényes képviseletét, tehát kikéri az alkotmányt s ezért önkényesen intézkedik a nemzet ügyében, amelyben alkotmányunk szerint csak valamennyi alkotmányos tényező, tehát korona és országgyűlés csak együttesen járhat el.

Ez tehát e kézirat alkotmányellenes alakisága. Vegyük lényegét. Minthogy a hadsereg a nemzet véreből és pénzéből kerül ki s benne a mi részünk — még a kiegyezés szerint is — annak magyar, kiegészítő része, tehát a nemzet törvényhozásának elbírálása alá tartozik, ennek az alkotmány keretébe tartozó intézménynek kellene lennie. A kéziratból megtudjuk, hogy ez a „legfelsőbb hadur“-nak személyes intézménye, amelyhez a nemzet adhatja pénzét, vért; de amelyre képviselőlet útján be nem folyhat! Mi legyen ez a legfelsőbb hadur? En részemről hiába keresem a közjogban, az alkotmányba bevett tényezők és méltóságok között; az nincs! Egyedül a magyar nép ősi hagyományában akadok egy „Hadur“-istenségre, mely a magyarságot harcaiban győzelemről győzelemre vezette a „Turul“ madárral együtt, mely sas képeben a hadakat kalauzolta.

A kézirat rosszalja, hogy „egyesek tényeiért“ az egész hadsereg tételessé megbirálás tárgyává. Hát a Janszki-est „egyesek ténye“? Ugyan emlékezzenek, mi történt Győrött, hol egy polgár lekasabolatott, mi történt Kolozsvárt, hol Bartha Miklós, pártunk kitűnő tagja, került kard alá, mi történt Egerben, hol a magyar zászló eltiporlatott és gondoljanak arra, mi lett sorsa az elkövetőknek? Hiszen ez rendszer, mely folyton marad, folyton fejlődik. És ha a történelemben akarnánk kutatni, hát nem akadunk ott az „egyes tények“ ezreire, amelyeknek elkövetői rangban és kitüntetésben részesültek?

olyan érzés fogott el, mintha rossz helyen volnék, tévutra jutottam volna és nem ott járnék, a hol kellene. Főlemelem fejemet, hogy tájékozzam magamat és nagy meglepetésemre azt látom, — hogy a Montblanc legmagasabb csucsán állok! — Körültekintek, reszkettem attól a félelemtől, talán tévedek, szemem még magasabb kupot láthatnának és nekem nem lett volna erőm azt megmászni. Teljesen ki voltam mertülve, lábaimat nem éreztem, úgy véltem, hogy csakis a nadrág tartja össze vétagjaimat, ezek a nélkül összetörnének... De még sem tévedtem, céltom végpontján álltam. Eljutottam oda, a hová ember, de még zerge se tette előttem lábát. Egyedül, saját erőmből, segítség nélkül kerültem ide, a kitartás volt a vezetőm. Körülöttem mindent saját birtokomnak láttam, a Montblanc királyává lettem. Leirhatatlan érzés vett rajtam erőt. Lecsillapulva Chamounix felé fordultam és messzelátómmal helységem összes lakosságát láttam összegyűlve, kendőt, kalapot lobogtattam, ők viszont, jelül, hogy megláttak.“

Negyedrés annyi idő alatt, mint a mennyi a fölmászásra szükséges volt, örömtől eltelve tért Paccardhoz vissza, ki mélyen aludt. Fölrázta az orvost és megtette az utat véle még egyszer a magas csucsra. „Néhány perccel 6 után — folytatja tovább — érkeztem az orvos társaságában másodszer a Montblanc legmagasabb pontjára. Ekkor tarthattam csak magam körül tisztességesen szemlét. A nap fényesen világított bár, de az ég mégis sötét kék színben pompázott és néhány csillag csillogását is észlelhettem. Alattunk csak jeget, havat, kopár sziklát láttunk. A ren-